

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
TUZLANSKI KANTON**

**SMJERNICE ZA TROGODIŠNJE
PLANIRANJE RADA TUZLANSKOG
KANTONA**

ZA PERIOD 2023. – 2025. GODINA

Tuzla, mart 2022. godine

1. Uvod

Izrada Smjernica za trogodišnje planiranje rada Tuzlanskog kantona za period 2023.-2025. godine (u daljem tekstu: Smjernice) proizilazi kao obaveza iz člana 10. Uredbe o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“ br. 74/19 i 2/21) (u daljem tekstu: Uredba).

Smjernice predstavljaju osnovu za planiranje rada kantonalnih organa uprave u naredne tri godine, kako bi se na adekvatan način obuhvatili razvojni prioriteti koji su definisani Strategijom razvoja Tuzlanskog kantona za period 2021.-2027. godina, Okvirom za implementaciju ciljeva održivog razvoja u BiH, ekspozicijom premijera Tuzlanskog kantona i drugim relevantnim dokumentima. Smjernice imaju za cilj da potenciraju ključne aktivnosti koje je neophodno poduzeti u narednom planskom ciklusu, a koje imaju sinergijski efekat za više oblasti društveno-ekonomskog života kantona. Smjericama se započinje proces trogodišnjeg i godišnjeg planiranja, a kroz njihovu pripremu sagledava se i uvažava aktuelni razvojni kontekst te donosi politička odluka o osnovnim pravcima razvoja za naredni trogodišnji period.

Uredbom su propisani minimalni elementi Smjernica, a iste se izrađuju svake godine za period od tri godine i pripremaju se u skladu sa strateškim dokumentima relevantnim za Tuzlanski kanton. Pored toga što predstavljaju usmjerenje za budući rad organa uprave, Smjernice služe i ostalim zainteresovanim stranama (vaninstitucionalnim akterima) kao vodilja za planiranje i implementaciju konkretnih projekata i aktivnosti u narednom trogodišnjem periodu.

1.1. Kratak osvrt na opšti razvojni kontekst Tuzlanskog kantona

Prema posljednim objavljenim podacima Federalnog zavoda za programiranje razvoja, Tuzlanski kanton je prema **indeksu razvijenosti** rangiran kao peti od deset kantona u FBiH u 2020. godini, što predstavlja napredak u odnosu godinu prije, kada se nalazio na šestom mjestu. TK je najmnogoljudniji kanton u FBiH i prema rezultatima Popisa stanovništva iz 2013. godine imao je 445.028 stanovnika, dok procijenjeni **broj stanovnika** u 2020. godini iznosi 437.607, što je za 7.421 ili 1,67% manje u odnosu na Popis iz 2013. godine. Tuzlanski kanton zauzima **površinu** od 2.649 km², odnosno 10,17% teritorije FBiH ili 5,18% teritorije Bosne i Hercegovine i ima povoljan **geoprometni položaj** uz magistralne drumske i željezničke pravce te predstavlja prirodnu saobraćajnu raskrsnicu za šire područje jugoistočne i srednje Evrope, što određuje sadašnju, ali i buduću poziciju Tuzlanskog kantona u ovom dijelu Evrope.

U 2020. godini je u TK prosječan **broj zaposlenih** iznosio 97.863, što je u odnosu na 2019. godinu manje za 1.231 ili 1,2%. Registrovana **nezaposlenost** u TK u 2020. godini je iznosila 77.112 lica koja traže zaposlenje, što je u prosjeku za 1.651 ili 2,2% više u odnosu na godinu prije, što se najvećim dijelom dovodi u vezu sa posljedicama pandemije COVID-19. Osim na tržište rada, uticaj pandemije se mogao osjetiti i u oblasti **vanjskotrgovinske razmjene**. U 2020. godini je nakon dugogodišnjeg trenda rasta izvoza i uvoza, zabilježeno smanjenje oba pokazatelja, ali i trgovinskog deficita od čak 42,9% u odnosu na prethodnu godinu. Uprkos tome, preduzeća sa područja Tuzlanskog kantona i dalje ostvaruju gotovo jednu četvrtinu ukupnog izvoza Federacije BiH, kao i prethodnih godina.

Nakon manjeg pada **broja poslovnih subjekata** zabilježenog u 2019. godini, Tuzlanski kanton bilježi rast broja poslovnih subjekata, koji u 2020. godini iznosi ukupno 21.148 poslovni subjekt, dok je evidentirano 11.408 obrtnika, što čini nešto više od petine registrovanih obrtnika na području cijele Federacije BiH. Tuzlanski kanton je najznačajniji **rudarsko-industrijski** basen u BiH te je na geoprostoru Kantona locirano preko milijardu tona eksploatacionih rezervi lignita i mrkog uglja te značajne količine kamene soli, kvarcnog pijeska, krečnjaka i magnezita. **Poljoprivreda** predstavlja jednu od potencijalnih ključnih oblasti razvoja imajući u vidu prirodne resurse kojim Tuzlanski kanton raspolaže, a najveći izazovi sa kojima se poljoprivredni proizvođači susreću su usitnjenost parcela, niska produktivnost i niska specijalizacija rada sa jedne strane te nedovoljni kapaciteti za otkup sa druge strane. Jedan od najznačajnijih prirodnih resursa, na kojem je bazirana stogodišnja tradicija prerade drveta na području TK, jesu šume i ukupna površina šuma i šumskog zemljišta na području TK iznosi 126.071 ha, dok je ukupna zaliha drvne mase procijenjena na 16,825 miliona kubnih metara. **Razvoj turizma** na području Tuzlanskog kantona je, nakon kontinuiranog rasta, usporen u 2020. godini, obzirom da je broj turista smanjen za 57%, što se može dovesti u direktnu vezu sa globalnim poremećajima izazvanim pandemijom COVID-19.

U školskoj 2020/2021 godini svoje **obrazovanje**, kroz rad 243 ustanove za osnovno i srednje obrazovanje, sticalo je 50.736 učenika, čiji broj kontinuirano opada. Procijenjeno je da tek oko 10% djece koristi usluge predškolskog obrazovanja i odgoja čime se zaključuje da je obuhvat djece ovom uslugom izrazito mali. Kada je riječ o visokoškolskom obrazovanju, nosilac visokog obrazovanja na području Tuzlanskog kantona je Univerzitet u Tuzli, iako se nastava odvija i na nekoliko privatnih univerziteta. Primarna **zdravstvena zaštita** na području Tuzlanskog kantona pruža se u 13 domova zdravlja sa 168 područnih ambulanti i 228 timova porodične medicine, dok se sekundarna zdravstvena zaštita provodi u okviru Univerzitetsko-Kliničkog Centra Tuzla i Opće Bolnice „Mustafa Beganović“ Gračanica te djelimično u domovima zdravlja. Ukupni bolnički kapaciteti su u blagom padu i iznose 3,68 kreveta na 1.000 stanovnika što je skoro dva puta niže od evropskog standarda od šest kreveta na 1.000 stanovnika.

Područje Tuzlanskog kantona posjeduje nedovoljnu razvijenu **cestovnu mrežu**, koju najvećim dijelom odnosno 61,56% čine lokalne ceste, potom 16,75% regionalne ceste i 12,59% magistralne ceste te nema izgrađenih brzih cesta ili autoputa. Željeznički saobraćaj je zastupljen isključivo kada je riječ o teretnom prevozu, dok je razvoj **zračnog saobraćaja** nastavljen i u 2021. godini, nakon što je rast ovog servisa zbog posljedica pandemije u 2020. godini usporen. U oblasti **vodosnabdijevanja** na području Tuzlanskog kantona osnovni problem predstavlja deficit raspoloživih vodnih resursa za stanovništvo i industriju Tuzlanskog kantona, kao i nedovoljna razvijenost postojeće mreže vodosnabdijevanja. Kada je u pitanju tretman **otpadnih voda** iz naselja, samo gradovi Gradačac, Srebrenik i Živinice imaju funkcionalne sisteme za prečišćavanje otpadnih voda. Sistem **toplovodnih mreža**, odnosno sistem grijanja, na području Tuzlanskog kantona je nedovoljno razvijen, iako se Kanton nalazi u povoljnijoj situaciji u odnosu na druge kantone kada je riječ o potencijalu izvora toplotne energije imajući u vidu postojeću Termoelektranu Tuzla. U kontekstu **kvaliteta zraka** na području Tuzlanskog kantona se pojavljuje niz problema koje rezultuju nepovoljnim stanjem ove oblasti, a prati se putem pet stacionarnih mjernih stanica te jednom mobilnom stanicom.

Na pokazatelje i trendove razvoja na području Tuzlanskog kantona je u proteklom periodu najznačajniji uticaj imala pandemija virusa COVID 19, koja je doprinijela usporavanju privredne djelatnosti, fluktuacijama na tržištu rada, smanjenju broja turista i gubicima poljoprivrednih proizvođača te posebno podcrtala ranjivost, ali i fleksibilnost zdravstvenog i obrazovnog sektora na Kantonu. Pored pandemije, na području moguć je i uticaj vanrednih okolnosti (prirodnih nepogoda, migracija i sl.) na privredu i ekonomske pokazatelje, što može uticati na priliv sredstava u Budžet Tuzlanskog kantona te shodno tome i na dalji razvoj i ostvarenje strateških ciljeva u svim socio-ekonomskim aspektima Kantona.

2. Strateški pravci razvoja Tuzlanskog kantona

Vlada Tuzlanskog kantona je usvajanjem Strategije razvoja Tuzlanskog kantona za period 2021.-2027. godina definisala i uskladila razvojne pravce i prioritete Tuzlanskog kantona sa ključnim nacionalnim i međunarodnim razvojnim dokumentima. Uspješnost razvoja Tuzlanskog kantona će se u narednom periodu mjeriti sposobnošću da se prevladaju uočene slabosti i prijetnje bržem rastu, ali isto tako da se iskoriste razvojni potencijali koji nesumnjivo postoje.

U tom smislu predložena su sljedeća strateška i dugoročna opredjeljenja Tuzlanskog kantona, odnosno **strateški fokusi**:

1. Održiv ekonomski razvoj na pravcu zelene tranzicije i digitalne transformacije
2. Razvoj inkluzivnog, prosperitetnog i modernog društvenog sektora
3. Resursno efikasan i održiv infrastrukturni i prostorni razvoj u funkciji zaštite okoliša
4. Efikasna javna administracija u funkciji unapređenja kvaliteta života građana i privlačenja investicija u svim aspektima razvoja
5. Digitalizacija ekonomije i javnih usluga

Vizija razvoja Tuzlanskog kantona predstavlja težnju, dugoročnu namjeru, pravac djelovanja i poželjno stanje u budućnosti te je predstavljena kao: „Tuzlanski kanton - otvorena, ekonomski atraktivna i društveno dinamična evropska regija, koja na prepoznatljiv način osigurava spoj industrijske tradicije, održivog razvoja i kvalitete života, poštovanja ljudskih prava i rodne ravnopravnosti stanovništva koje u njemu boravi, radi i investira.“

Ostvarenje ove razvojne vizije realizovat će se kroz tri strateška cilja, razrađena u 12 prioriteta i 48 mjera. **Strateški ciljevi Tuzlanskog kantona** su usklađeni sa Strategijom razvoja Federacije BiH i Okvirom za ciljeve održivog razvoja u BiH, kojim se utvrđuju zajednički podciljevi i indikatori za sve nivoe vlasti u BiH i usmjerava budućni proces strateškog planiranja te su definisani kao:

1. Dinamičan i održiv ekonomski razvoj u povoljnom poslovnom okruženju
2. Razvijen inkluzivni i prosperitetni društveni sektor sa jednakim pravima za sve građane
3. Resursno efikasan i održiv infrastrukturni razvoj

Shodno tome, u sektoru **ekonomskog razvoja**, okosnicu predstavlja digitalizacija i principi zelene ekonomije koji će se protezati kroz aktivnosti unutar prioriternih područja uključujući,

industriju, rudarstvo, sektor malih i srednjih preduzeća i obrta, poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo i turizam. Također, djelotvorna, otvorena i odgovorna javna uprava biti će u funkciji unapređenja poslovnog ambijenta i pružanja podrške bržem ekonomskom razvoju.

U okviru drugog strateškog cilja, fokus je stavljen na **društveni razvoj** koji nastoji graditi društvo jednakih mogućnosti, jača društvenu koheziju i solidarnost, osigurava bolju socijalnu uključenost, brigu i zaštitu svih stanovnika te potiče rodnu ravnopravnost bez diskriminacije. Kroz aktivnosti na unapređenju oblasti obrazovanja i nauke, zdravstvene i socijalne zaštite, sporta, kulture i položaja mladih te unapređenju sigurnosti na Kantonu, doprinijeti će se razvijenom, inkluzivnom i prosperitetnom društvenom sektoru sa jednakim pravima za sve građane koji u njemu žive i borave.

Kada je u pitanju **održivo upravljanje okolišem, prirodnim i infrastrukturnim resursima**, u primarne pravce djelovanja je uvršteno unapređenje zaštite okoliša i planskog korištenja prirodnih resursa i prostora, povećanje energijske efikasnosti te modernizacija saobraćajne i komunalne infrastrukture, što je u konačnici u funkciji osiguranja resursno efikasnog i održivog infrastrukturnog razvoja Tuzlanskog kantona.

Kako bi se adekvatno procijenio uticaj i stepen realizacije gore navedenih strateških ciljeva, isti će se mjeriti kroz sljedeći set **indikatora** uticaja:

Strateški cilj	Indikator (uticaja)	Polazna vrijednost (2019)	Ciljna vrijednost (2027)
Strateški cilj 1. Dinamičan i održiv ekonomski razvoj u povoljnom poslovnom okruženju	Nivo razvijenosti – indeks/rang	0,81 (6)	1,1 (3)
	Radno sposobno stanovništvo (15-64)	307.156	320.000
	Broj poslovnih subjekata (stanje 31.12.)	21.021	22.000
	Pokrivenost uvoza izvozom (%)	88,3	95
Strateški cilj 2. Razvijen inkluzivni i prosperitetni društveni sektor sa jednakim pravima za sve građane	Stepen migracija stanovništva, %	-15	5
	Stopa prirodnog priraštaja stanovništva, na 1.000 stanovnika	0,0083	0,01
	Vitalni indeks	82	110
	Broj doktora medicine, na 1000 stanovnika TK	2,44	2,8
	Broj studenata na 1.000 stanovnika	22,7	28
Strateški cilj 3. Resursno efikasan i održiv infrastrukturni razvoj	Indeks socijalne isključenosti (HSEI)	50,32%	40%
	Površina zaštićenih područja u odnosu na ukupnu teritoriju TK	3,26%	10%
	% domaćinstava priključenih na centralni sistem grijanja	18,50%	30%
	% općina i gradova pokrivenih sistemom monitoringa kvalitete zraka	23%	53,85%
	% općina i gradova u pokrivenih sistemima tretmana otpadnih voda	23%	53,85%
	% domaćinstava priključenih na kanalizacionu mrežu	54,47%	65%
	% općina koje primjenjuju odvajanje otpada na mjestu nastanka	46,15%	84,60%
Ukupna instalirana snaga kotlova koje koriste obnovljive izvore energije u domaćinstvima	6.000 kW	63.000 kW	

2.1. Strateški prioriteti, mjere i projekti

Kako bi se osigurao visok stepen realizacije zacrtanih strateških ciljeva Tuzlanskog kantona, definisan je i set **strateških prioriteta** do 2027. godine, koji pokrivaju sve oblasti od strateškog značaja za razvoj Kantona. Prioriteti predstavljaju ključna polja i smjerove djelovanja za ostvarenje vizije i strateških ciljeva i kao takvi imaju najveći uticaj na razvoj, odnosno ostvarenje strateških indikatora.

Kako bi se osigurala realizacija strateških prioriteta, Vlada Tuzlanskog kantona će u periodu od 2023.-2025. godine kroz izradu trogodišnjih i godišnjih planova rada kantonalnih organa uprave, definisati primarne fokuse djelovanja u cilju implementacije **strateških mjera** definisanih u okviru ekonomskog i društvenog sektora, razvoja infrastrukture i zaštite okoliša.

U skladu sa navedenim, Strateški cilj 1. „Dinamičan i održiv ekonomski razvoj u povoljnom poslovnom okruženju“ će se operacionalizirati kroz sljedeća 4 prioriteta, koja sadrži ukupno 18 mjera:

- Prioritet 1.1. Konkurentan poslovni sektor na pravcu zelene tranzicije i digitalne transformacije
- Prioritet 1.2. Razvoj održivog konkurentnog i dinamičnog sektora poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva
- Prioritet 1.3. Razvoj održivog turizma u Tuzlanskom kantonu
- Prioritet 1.4. Djelotvorna, otvorena i odgovorna javna uprava

Strateški cilj 2. „Razvijen inkluzivni i prosperitetni društveni sektor sa jednakim pravima za sve građane“ će se operacionalizirati kroz sljedećih 5 prioriteta koji sadrže ukupno 20 različitih mjera:

- Prioritet 2.1. Unapređenje i modernizacija obrazovanja i nauke
- Prioritet 2.2. Razvoj savremenog sistema zdravstvene zaštite
- Prioritet 2.3. Unapređenje sistema socijalne zaštite i položaja ranjivih grupa stanovništva
- Prioritet 2.4. Poticati i razvijati sportsko-kulturne aktivnosti
- Prioritet 2.5. Unapređenje javne sigurnosti i održivo upravljanje rizicima od prirodnih i drugih nesreća

I u konačnici, Strateški cilj 3. „Resursno efikasan i održiv infrastrukturni razvoj“ će se operacionalizirati kroz sljedeća 3 prioriteta, koja sadrže ukupno 10 mjera:

- Prioritet 3.1. Unapređenje zaštite okoliša, komunalne infrastrukture i planskog korištenja prirodnih resursa i prostora
- Prioritet 3.2. Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije i mjera energetske efikasnosti u javnim objektima
- Prioritet 3.3. Modernizacija saobraćajne infrastrukture

Dodatno, kako bi se doprinijelo uspješnoj implementaciji Strategije razvoja Tuzlanskog kantona i definisanih strateških ciljeva, potrebno je inicirati, odnosno nastaviti implementirati aktivnosti na

implementaciji sedam **strateških projekata** kao intervencija najvećeg značaja za ostvarenje strateških ciljeva te 10 **ključnih strateških projekata**, koji predstavljaju intervencije od velikog značaja i koje se implementiraju u mjerama kojima se realiziraju prioriteta i strateški ciljevi. Značaj ovih projekata leži u činjenici da rezultati njihove implementacije trebaju doprinijeti pozitivnom uticaju na poboljšanje kvaliteta života građana te da omoguće održivi rast i razvoj na području Tuzlanskog kantona.

U nastavku su prikazani strateški projekti i ključni strateški projekti iz Strategije razvoja Tuzlanskog kantona za period 2021.-2027. godina:

Oznaka	Naziv projekta	Ukupna vrijednost (u KM)	Strateška mjera
SP_1	Izgradnja autoceste/brze ceste Tuzla-Brčko-Orašje (rijeka Sava), kao dijela autoceste/brze ceste Sarajevo-Tuzla-Beograd	800.000.000	3.3.1. Izgraditi mrežu autocesta/brzih cesta na području Tuzlanskog kantona
SP_2	Izgradnja brze ceste Zvornik-Tuzla-Doboj	800.000.000	3.3.1. Izgraditi mrežu autocesta/brzih cesta na području Tuzlanskog kantona
SP_3	Izgradnja dionice magistralne ceste M-18 Šiški Brod – Kladanj	616.000.000	3.3.1. Izgraditi mrežu autocesta/brzih cesta na području Tuzlanskog kantona
SP_4	Izgradnja Kampusa Univerziteta u Tuzli	30.000.000	2.1.5. Unapređenje prostornih kapaciteta Univerziteta u Tuzli
SP_5	Zaštita akumulacije jezera Modrac – I Faza	17.000.000	3.1.4. Izgradnja nove i modernizacija postojeće vodne infrastrukture
SP_6	Uspostava Centra urgentne medicine pri JZU UKC Tuzli	40.000.000	2.2.1. Jačanje materijalno-tehničkih i ljudskih kapaciteta zdravstvenih ustanova
SP_7	Formiranje Naučno-Tehnoloških parkova u Tuzli i Živinicama	700.000	1.1.3. Razvoj poslovne infrastrukture na području Tuzlanskog kantona
KSP_1	Inovativnim umom do ICT pametnih škola (Pametne škole 2)	3.629.640	3.2.1. Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije i mjera energetske efikasnosti u javnim objektima
KSP_2	Osnivanje javnih predškolskih ustanova u Kalesiji, Sapni, Teočaku i Čeliću	2.000.000	2.1.1. Izgradnja i proširivanje kapaciteta javnih predškolskih ustanova
KSP_3	Izrada prostornog plana za područje Tuzlanskog kantona za period 2026.-2046. godina	750.000	3.1.1. Izrada planske dokumentacije i informacionih sistema za efikasno korištenje prostora i za zaštitu okoliša
KSP_4	Uspostavljanje jedinstvenog informacionog sistema (GIS-a) na području TK	700.000	3.1.1. Izrada planske dokumentacije i informacionih sistema za efikasno korištenje prostora i za zaštitu okoliša
KSP_5	Izgradnja sistema daljinskog grijanja u Gradu Živinice	10.000.000	3.2.3. Proširenje mreže snabdijevanja toplotnom energijom u daljinskom sistemu grijanja
KSP_6	Business Start Up Fond Tuzlanskog kantona	2.475.000	1.1.2. Unapređenje poslovanja privrednih subjekata na području Tuzlanskog kantona
KSP_7	Jačanje administrativnih kapaciteta u cilju provedbe projekata po modelu javno-privatnog partnerstvo	500000	1.1.4. Podrška novim investicijama putem primjene modela javno-privatnog partnerstva
KSP_8	Opremanje općinskih i gradskih struktura civilne zaštite	1.050.000	2.5.1. Jačanje kapaciteta općina i gradova za pružanje odgovora na prirodne i druge nesreće te ublažavanje i otklanjanje direktnih posljedica prirodnih i drugih nesreća
KSP_9	Izrada i implementacija Strategije o uključivanju i podršci djece sa posebnim potrebama u osnovnim i srednjim školama	700.000	2.1.2. Poboljšati kvalitet osnovnog, srednjeg i visokog obrazovanja
KSP_10	Planinarska transverzala „Put Srebreničke povelje“	390.000	1.3.2. Razvoj turističke infrastrukture i poticanje investicije u turizmu

Kako bi se osigurala realizacija strateških prioriteta, ali i identificiranih strateških projekata, Vlada Tuzlanskog kantona će se u periodu od 2023.-2025. godine primarno fokusirati na realizaciju **strateških mjera** koje pokrivaju oblasti iz ekonomskog i društvenog sektora, razvoja infrastrukture te zaštite okoliša.

Shodno tome, u oblasti **ekonomskog razvoja** će se aktivno raditi na implementaciji sljedećih mjera:

- 1.1.1. Podrška razvoju industrije i rudarstva
- 1.1.2. Unapređenje poslovanja privrednih subjekata na području Tuzlanskog kantona
- 1.1.3. Razvoj poslovne infrastrukture na području Tuzlanskog kantona
- 1.1.4. Podrška novim investicijama putem primjene modela javno-privatnog partnerstva
- 1.1.5. Unapređenje zapošljavanja na području TK
- 1.2.1. Zaštita i uređenje poljoprivrednog zemljišta
- 1.2.2. Direktno novčane podrške poljoprivrednim proizvođačima u oblasti biljne i animalne proizvodnje
- 1.2.3. Uspostavljanje ekonomski održivog i ekološki prihvatljivog upravljanja šumama
- 1.2.4. Podrška održivom ruralnom razvoju
- 1.2.5. Savjetodavne, stručne i ostale usluge podrške razvoju poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede
- 1.3.1. Inoviranje postojećih i razvoj novih atraktivnih sadržaja turističke ponude sa posebnim akcentom na razvoj smještajnih kapaciteta
- 1.3.2. Razvoj turističke infrastrukture i poticanje investicija u turizmu
- 1.3.3. Promocija i brendiranje Tuzlanskog kantona kao poželjne turističke destinacije
- 1.3.4. Razvoj ljudskih potencijala i destinacijskog menadžmenta kroz Turističku zajednicu TK
- 1.4.1. Unapređivati transparentnost u upravljanju javnim finansijama
- 1.4.2. Povećavati efikasnost pravosudnog sistema
- 1.4.3. Razvijati efikasan sistem prevencije i borbe protiv korupcije
- 1.4.4. Horizontalna i vertikalna koordinacija postupanja u procesima upravljanja integriranim razvojem Kantona

U oblasti **društvenog razvoja**, programi i aktivnosti će proizilaziti iz sljedećih strateških mjera:

- 2.1.1. Izgradnja i proširivanje kapaciteta javnih predškolskih ustanova
- 2.1.2. Poboľjšati kvalitet osnovnog, srednjeg i visokog obrazovanja
- 2.1.3. Digitalizacija i informatizacija osnovnog i srednjeg obrazovanja
- 2.1.4. Unapređenje digitalizacije visokog obrazovanja
- 2.1.5. Unapređenje prostornih kapaciteta Univerziteta u Tuzli
- 2.1.6. Unapređenje naučno-istraživačkog rada
- 2.1.7. Unapređenje sistema obrazovanja odraslih i cjeloživotnog učenja
- 2.2.1. Jačanje materijalno-tehničkih i ljudskih kapaciteta zdravstvenih ustanova
- 2.2.2. Prevencija i suzbijanje zaraznih i drugih bolesti
- 2.2.3. Informatizacija i digitalizacija sistema zdravstvene zaštite
- 2.3.1. Podržati socijalnu uključenost marginaliziranih grupa i bolju ciljanost socijalne zaštite

- 2.3.2. Podrška jačanju socijalno-društvenih programa, socijalnog rada i pronatalitetnih mjera i politika
- 2.3.3 Jačanje saradnje javnog i nevladinog sektora
- 2.3.4. Jačanje institucionalnih kapaciteta u području implementacije politike prema mladima
- 2.3.5. Unapređenje statusa boračke populacije na području TK
- 2.4.1. Unapređenje uslova za razvoj i bavljenje sportom
- 2.4.2. Unapređenje sistema rada sportskih organizacija na području Tuzlanskog kantona
- 2.4.3. Unapređenje uslova za kulturno-historijski razvoj
- 2.5.1. Jačanje kapaciteta općina i gradova za pružanje odgovora na prirodne i druge nesreće te ublažavanje i otklanjanje direktnih posljedica prirodnih i drugih nesreća
- 2.5.2. Unapređenje stanja lične i imovinske sigurnosti i zaštite ljudskih prava na području Tuzlanskog kantona

I u konačnici, **razvoju infrastrukture i zaštiti okoliša** će se doprinijeti implementacijom sljedećih mjera:

- 3.1.1. Izrada planske dokumentacije i informacionih sistema za efikasno korištenje prostora i za zaštitu okoliša
- 3.1.2. Uspostava funkcionalnog sistema upravljanja otpadom
- 3.1.3. Proširenje postojećeg sistema monitoringa zraka
- 3.1.4. Izgradnja nove i modernizacija postojeće vodne infrastrukture
- 3.2.1. Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije i mjera energijske efikasnosti u javnim objektima
- 3.2.2. Unapređenje energijske efikasnosti stambenog i saobraćajnog sektora
- 3.2.3. Proširenje mreže snabdijevanja toplotnom energijom u daljinskom sistemu grijanja
- 3.3.1. Izgraditi mrežu autocesta/brzih cesta na području Tuzlanskog kantona
- 3.3.2. Izgraditi mrežu regionalnih cesta na području Tuzlanskog kantona
- 3.3.3. Jačati infrastrukturu zračnog saobraćaja

3. Indikativni finansijski okvir za planski period 2023.-2025. godine

Realizacija planiranih prioriteta, mjera i strateških projekata za period od 2023.-2025. godine finansirati će se kombinacijom budžetskih sredstava Vlade Tuzlanskog kantona i jedinica lokalne samouprave sa područja Tuzlanskog kantona, kao i sredstvima viših nivoa vlasti te vanbudžetskim i donatorskim sredstvima.

Akcionim planom za realizaciju mjera i strateških projekata iz Strategije razvoja Tuzlanskog kantona za period 2023.-2025. godine obuhvaćena su sredstva u ukupnom iznosu od 511.278.448,33 KM, od čega je 399.463.973,00 KM planirano budžetskih sredstava i 111.114.475,33 KM iz sredstava vanjskih izvora, koji primarno obuhvataju sredstva domaćih i međunarodnih donatora, ostala budžetska sredstva drugih nivoa vlasti te druge vanjske izvore. Ukupno je po 170 mil KM planirano u 2023. i 2024. godini, dok je preko 171 mil KM planirano u 2025. godini.

Za mjere i projekte planirane za realizaciju i doprinos ostvarenju strateškog cilja 1. je za period od 2023-2025. godine planirano je preko 139 mil KM. Za razvoj inkluzivnog i prosperitetnog društvenog sektora, planirano je blizu 312 mil KM budžetskih i vanbudžetskih sredstava u periodu od 2023.-2025. godine. U konačnici, za Resursno efikasan i održiv infrastrukturni razvoj za naredni period je planirano blizu 60 mil KM.

Shodno navedenom, a uzimajući u obzir omjer realizacije budžetskih sredstava i sredstava vanjskih izvora, prosječan godišnji iznos planiranih budžetskih sredstava Tuzlanskog kantona iznosi 133 mil KM za mjere i projekte planirane u okviru svih strateških ciljeva za period od 2023-2025. godine.

U cilju osiguranja implementacije aktivnosti i projekata uvrštenih u Akcioni plan za period od 2023.-2025. godine (Prilog 1) te obezbjeđenju sredstava za realizaciju istih, svi kantonalni organi uprave prilikom izrade trogodišnjih planova rada trebaju voditi računa o uvrštavanju navedenih aktivnosti u svoje trogodišnje i godišnje planove rada.

Proces monitoringa implementacije navedenih aktivnosti i izvještavanja o istim, obavljati će se u skladu sa Zakonom o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji BiH, kao i Uredbom o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u Federaciji BiH.

Prilog 1: Akcioni plan za period 2023.-2025. godine